

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta ta' l-14 ta' Mejju, 2007

Rikors Numru. 44/2006

**Joseph CARUANA, Vincent Zammit, Philip Agius,
Joseph Grech, Elia Zammit, Nazzareno Spiteri, Joseph
Cassar, George Borg, Alfred Fenech, Joseph Aquilina,
John Fenech, Joseph Cordina, Riccardo Grima,
Vincent Borg, Alfred Grech, Joseph Casha, Anthony
Sammut, Francis Xerri, Andrew Bartolo, Emanuel
Farrugia, Joseph Bonnici, Stephen Casha, Anthony
Arapa, Nazzareno Vella, Emanuel Vella, Anthony
Mallia, George Caruana, Joseph Borg, Anthony
Spiteri, George Curmi, Anthony Dimech, John Bondin,
George Ebejer, Frans Baldacchino, Carmelo Calleja,
Zaren Magri, Emanuel Muscat, Joseph Gatt, Joseph
Azzopardi, Joseph Aquilina, Anthony Borg, Zaren
Borg, Frans Mamo, George Azzopardi, Carmelo Abela,
Frans Farrugia, Angelo Bellizzi, John Camilleri,
Carmelo Grech, John Mallia, Alfred Busuttil, Salvu
Buttigieg, Anthony Azzopardi, Carmelo Borg, Joseph
Portelli, Joseph Buhagiar, Emanuel Felice, Michael
Zammit, George Agius, Carmelo Magro, Carmelo**

Scicluna, Carmelo Cini, Gorg Formosa, George Camilleri, Anthony Camilleri, Joseph Camilleri, Laurence Fenech, Paul Debono, Pio Gauci, George Azzopardi, George Casha, Nazzareno Fava, A Gauci, Francis Baldacchino, Peter Borg, Joseph Mary Agius, Anthony Borg, Emanuel Micallef, Philip Gerada, Nazzareno Borg, Michael Galea, Carmel Magro, Emanuel Grima, Emanuel Vella, Matthew Calleja, Gerald Fava, George Azzopardi, Salvu Grech, Paul Briffa, Alfred Falzon, Guzeppi Attard, Anthony Muscat, Alfred Vella, Joseph Sammut, Carmelo Scerri, George Zammit, George Briffa, Grazio Galea, Saviour Borg, Carmelo Camilleri, Joseph Caruana, Francis Cutajar, Nazzareno Micallef, Joseph Mallia, Carmelo Mifsud, Salvu Mizzi, George Xuereb, Anthony Micallef, George Mifsud, Emanuel Caruana, Gaetano Fabri, Carmelo Dingli, Salvu Ebejer, Anthony Barbara, Nazzareno Caruana, George Casha, George Vella, Vincent Vella, George Debono, Michael Bezzina, Philip Bugeja, Philip Bugeja, Alexander Anthony Chircop, Alfred Caruana, Joseph Frendo, Carmelo Vassallo, Emanuel Zammit, Vincent Mifsud, Joseph Camilleri, Francesco Bugeja, Alfred Borg, Philip Gauci, Giljan Borg, Joseph Baldacchino, Salvu Abela, Michael Camilleri, Carmelo Debono, Salvu Agius, Emanuel Debono, Alfred Agius. Nazzareno Farrugia, Adolf Cachia, Carmelo Ellul, Alfred Mifsud, Vincent Camilleri, Carmelo Tabone, Mario Caruana, John Mary Borg, Francis Degiorgio, Anglu Saliba, Nazzareno Debono, Michael Cilia, John Cilia, Carmelo Camilleri, Carmelo Zammit, John M. Zammit, Emanuel Mifsud, Carmelo Borg, Amante Lia, Gerald Micallef, Manuel Spiteri, Alfred Micallef, Carmelo Zammit, Joseph M. Borg, Gory Farrugia, John Gauci, Ninu Grixti, Richard Nappa, Alfred Ciantar, Joseph Bonello, kif ukoll;

Anthony Sammut bhala eredi tad-defunt Carmelo Sammut, Rosina Cini bhala eredi tad-defunt Carmelo Cini, Joseph Cauchi bhala eredi tad-defunt Spiro Spiteri, Anthony Mallia bhala eredi tad-defunt Emanuel Mallia, Mario Mifsud bhala eredi tad-defunt Joseph Mifsud, Antonia Agius bhala eredi tad-defunt

Joseph Caruana, Kenneth Busuttil bhala eredi tad-defunt Joseph Busuttil, Twanny Chircop bhala eredi tad-defunt Spiru Chircop, Charlie Borg bhala eredi tad-defunt John Borg, Maria Concetta Pace bhala eredi tad-defunt Amante Pace, Edmund Fava bhala eredi tad-defunt Anthony Fava, Rosaria Cumbo bhala eredi tad-defunt George Cumbo, Ivan Cassar bhala eredi tad-defunt Carmel Cassar, Euphemia Bartolo bhala eredi tad-defunt Anthony Bartolo, Doris Bartolo bhala eredi tad-defunt Carmelo Bartolo, Raymond Sammut bhala eredi tad-defunt Andrew Sammut, George Calleja bhala eredi tad-defunt Thomas Calleja, Polly Attard bhala eredi tad-defunt Joseph Attard, Joseph Abela bhala eredi tad-defunt Frans Abela, Joseph Cesare bhala eredi tad-defunt Emanuel Cesare, Manuel Mercieca bhala eredi tad-defunt Lawrence Mercieca, Guza Chetcuti bhala eredi tad-defunt Carmelo Fleri, Doris Vella bhala eredi tad-defunt Kurun Azzopardi, Lourdes Mifsud bhala eredi tad-defunt Ignatius Vella, Gorga Psaila bhala eredi tad-defunt Philip Psaila, Emanuela Attard bhala eredi tad-defunt Emanuel Attard, George Falzon bhala eredi tad-defunt Carmelo Falzon, George Spiteri bhala eredi tad-defunt George Spiteri, Carmen Bartolo bhala eredi tad-defunt Joseph Bartolo, Frans Baldacchino bhala eredi tad-defunt Louis Baldacchino, Costantina Portelli bhala eredi tad-defunt Anthony Portelli, Georgina Aquilina bhala eredi tad-defunt Anthony Agius, Carmelo Bigeni bhala eredi tad-defunt Vincenzo Bigeni, Carmelo Bigeni bhala eredi tad-defunt Alfred Bigeni, Tereza Farrugia bhala eredi tad-defunt Carmelo Borg, Zaren Borg bhala eredi tad-defunt Fantin Borg, Zaren Borg bhala eredi tad-defunt Joseph Borg, Carmena Borg bhala eredi tad-defunt Gorg Borg, Carmena Borg bhala eredi tad-defunt Gorg Casha, Maria Agius bhala eredi tad-defunt Emanuel Agius, Mary Bellizzi bhala eredi tad-defunt Louis Bellizzi, Horace Spiteri bhala eredi tad-defunt George Spiteri, Carmen Milovanovic bhala eredi tad-defunt Lawrence Borg, Carmen Azzopardi bhala eredi tad-defunt George Azzopardi, Philip Seguna bhala eredi tad-defunt Joseph Seguna, Rita Spiteri bhala eredi tad-defunt Anthony Spiteri, Carmelo Zammit

**bhala eredi tad-defunt Carmelo Zammit, Carmena
Ciantar bhala eredi tad-defunt Angelo Grech,
Raymond Scicluna bhala eredi tad-defunt Emanuel
Scicluna, Dolores Hili bhala eredi tad-defunt Saviour
Hili, Carmen Mangion bhala eredi tad-defunt Emanuel
Bartolo, Filippa Seguna bhala eredi tad-defunt
Carmelo Seguna, Joyce Busuttil bhala eredi tad-
defunt Michael Bonnici, Agnes Spiteri bhala eredi tad-
defunt Joseph Spiteri, Rosina Abela bhala eredi tad-
defunt George Abela, Rosina Abela bhala eredi tad-
defunt Emanuel Cauchi, John Pace bhala eredi tad-
defunt Francis Pace, Guditta Briffa bhala eredi tad-
defunt Carmelo Briffa, Ninu Camilleri bhala eredi tad-
defunt Carmelo Camilleri, Carmelo Falzon bhala eredi
tad-defunt Nazzareno Falzon, Grace Camilleri bhala
eredi tad-defunt Anthony Camilleri, Coronato Sa bhala
eredi tad-defunt Joseph Sa, Crocifissa Dimech bhala
eredi tad-defunt Angelo Farrugia, George Frendo
bhala eredi tad-defunt Nazzareno Frendo, Carmela
Attard bhala eredi tad-defunt Emanuel Attard, George
Grima bhala eredi tad-defunt George Grima, Alfred
Delmar bhala eredi tad-defunt Nazzareno Delmar,
Virginia Portelli bhala eredi tad-defunt Carmelo
Portelli, Carmela Galea bhala eredi tad-defunt
Carmelo Galea, Doris Fenech bhala eredi tad-defunt
Carmelo Fenech, John Vassallo bhala eredi tad-defunt
Joseph Vassallo, Ersilia Frendo bhala eredi tad-defunt
Salvu Frendo, Francesca Vella bhala eredi tad-defunt
Clement Camilleri, Maria Sa bhala eredi tad-defunt
Carmelo Zerafa, Anthony Sa bhala eredi tad-defunt
Saviour Sa, Mary Farrugia bhala eredi tad-defunt
Agostino Agius, Francis Borg bhala eredi tad-defunt
Mario Baldacchino, Girolama Attard bhala eredi tad-
defunt Emanuel Saliba, Tessie Galea bhala eredi tad-
defunt Anthony Galea, Giorgia Sammut bhala eredi
tad-defunt Carmelo Sammut, Salvu Spiteri bhala eredi
tad-defunt Francesco Casha, Carmen Grima bhala
eredi tad-defunt Gaetano Grima, Rose Desira bhala
eredi tad-defunt Anthony Zammit, Giorgia Buttigieg
bhala eredi tad-defunt Emanuel Zammit, Anthony
Duca bhala eredi tad-defunt Paul Duca, Josephine
Baldacchino bhala eredi tad-defunt Joseph Spiteri,**

**Giorgia Magri bhala eredi tad-defunt Anthony Magri,
Carmel Sa bhala eredi tad-defunt George Sa, Joseph
Cefai bhala eredi tad-defunt George Cefai, Jason
Azzopardi bhala eredi tad-defunt Anthony Azzopardi,
Dolores Borg bhala eredi tad-defunt Anthony Borg,
Giovanna Green bhala eredi tad-defunt Frans Gauci,
Filomena Aquilina bhala eredi tad-defunt Paul
Aquilina, Antoinette Newbold bhala eredi tad-defunt
Philip Cilia, George Laus bhala eredi tad-defunt
Joseph Micallef, George Spiteri bhala eredi tad-defunt
Grezzju Spiteri, Salvina Borg bhala eredi tad-defunt
Anthony Saliba, Francis Abela bhala eredi tad-defunt
Geraldo Abela, Doris Saliba bhala eredi tad-defunt
Emanuel Saliba, Joseph Azzopardi bhala eredi tad-
defunt Joseph Azzopardi, Antoine Mizzi bhala eredi
tad-defunt Carmel Mizzi, Theresa Zammit 292235
bhala eredi tad-defunt Joseph Zammit, Giorgina
Azzopardi bhala eredi tad-defunt Alfred Azzopardi,
M'Concetta Micallef bhala eredi tad-defunt John
Micallef, Carmen Cini bhala eredi tad-defunt Joseph
Arapa, Rosaria Farrugia bhala eredi tad-defunt Pawlu
Farrugia, Gaetano Busuttil bhala eredi tad-defunt Paul
Frendo, Carmelo Micallef bhala eredi tad-defunt
Carmelo Micallef, Carmel Psaila bhala eredi tad-defunt
Giovanni Andrea Psaila, John Camilleri bhala eredi
tad-defunt Vincent Camilleri, Mary Zammit bhala eredi
tad-defunt Lorenzo Grech, Sylvia Azzopardi bhala
eredi tad-defunt Alfred Azzopardi, Maria Dolores Galea
bhala eredi tad-defunt Joseph Debono, Joseph
Sammut bhala eredi tad-defunt George Sammut,
Joseph Camilleri bhala eredi tad-defunt Joseph
Camilleri, Josephine Grima bhala eredi tad-defunt
Zaren Grima, Mary Mula bhala eredi tad-defunt
Joseph Magri, Mary Mula bhala eredi tad-defunt John
Magri, Sandra Vella bhala eredi tad-defunt George
Casha, John Azzopardi bhala eredi tad-defunt
Emanuel Zammit, Margareth Portelli bhala eredi tad-
defunt Coronato Portelli, Carmen Ghio bhala eredi
tad-defunt Paul Spiteri, John Cassar bhala eredi tad-
defunt Francis Cassar, Leonilda Dalli bhala eredi tad-
defunt George Sciberras, Pawlu Agius bhala eredi tad-
defunt Vincent Agius, Marietta Camilleri bhala**

**eredi tad-defunt Nazzareno Camilleri, Victoria Mifsud
bhala eredi tad-defunt Anthony Mifsud, Doris Agius
bhala eredi tad-defunt Censu Agius, Joseph Spiteri
bhala eredi tad-defunt Emanuel Spiteri, Doreen Rayner
bhala eredi tad-defunt Joseph Zammit, Maria Assunta
Caruana bhala eredi tad-defunt Vincenzo Borg,
Carmel Coleiro bhala eredi tad-defunt Felix Coleiro,
Carmen Mangion bhala eredi tad-defunt Emanuel
Mifsud, Carmen Fenech bhala eredi tad-defunt
Lorenzo Tabone, Filippa Seguna bhala eredi tad-
defunt Mabli Micallef, Carmelo Sa bhala eredi tad-
defunt Grezio Sa, Mary Rose Agius bhala eredi tad-
defunt Carmelo Agius, George Cuschieri bhala eredi
tad-defunt Joseph Conti, George Cuschieri bhala
eredi tad-defunt Spiru Conti, Nazzarena Sant bhala
eredi tad-defunt Carmelo Sant, Christopher Gauci
bhala eredi tad-defunt Joseph Gauci, France
Azzopardi bhala eredi tad-defunt Anthony Azzopardi,
Theodora Borg bhala eredi tad-defunt Carmelo Galea,
Antonia Casha bhala eredi tad-defunt Carmelo Galea,
Maria Degiorgio bhala eredi tad-defunt Emanuel
Mifsud, Mario Duca bhala eredi tad-defunt Carmelo
Borg, Joseph Zammit bhala eredi tad-defunt Joseph
Zammit, Mary Pace bhala eredi tad-defunt Joseph
Galea, Francis Mifsud bhala eredi tad-defunt Joseph
Mifsud, Marianna Bonnanno bhala eredi tad-defunt
Joseph Bonnanno, Carmel Casha bhala eredi tad-defunt
John Mary Casha, Carmen Zammit bhala eredi tad-
defunt Anthony Zammit, Dr. Ray Fenech bhala eredi
tad-defunt Francis Xavier Fenech, Guza Portelli bhala
eredi tad-defunt Victor Portelli, Concetta Cutajar bhala
eredi tad-defunt Joseph Cutajar, Joseph Zammit
bhala eredi tad-defunt Anthony Zammit, Guzeppa
Purkiss bhala eredi tad-defunt Gerald Purkiss, Maria
Rosaria Fenech bhaia eredi tad-defunt Joseph
Fenech, Maria Carmela Grech bhala eredi tad-defunt
Carmelo Vella, Rita Borg bhala eredi tad-defunt
Carmel Micallef, Antonia Grech bhala eredi tad-defunt
Joseph Grech, John Agius bhala eredi tad-defunt Paul
Agius, Josephine Borg bhala eredi tad-defunt George
Borg, Carmen Vella bhala eredi tad-defunt Joseph
Vella, Emanuel Spiteri bhala eredi tad-defunt Alfred**

Spiteri, Emanuel Spiteri bhala eredi tad-defunt Spiru Spiteri, Francis Darmanin bhala eredi tad-defunt John B Darmanin, Francis Darmanin bhala eredi tad-defunt Salvu Zerafa, Emmanuel Grixti bhala eredi tad-defunt Joseph Grixti, Emanuel Barbara bhala eredi tad-defunt Anthony Barbara, Victoria Felice bhala eredi tad-defunt John Felice, Sebastian Cilia bhala eredi tad-defunt Emanuel Abela, Eugenio Apap bhala eredi tad-defunt John Apap, Giorga Azzopardi bhala eredi tad-defunt John Azzopardi, Maria Farrugia bhala eredi tad-defunt Michael Farrugia, Karmena Borg bhala eredi tad-defunt Philip Borg, Charles Grech' bhala eredi tad-defunt Paul Baldacchino, Gemma Zammit bhala eredi tad-defunt Guzeppi Zammit, Charles Grech bhala eredi tad-defunt Gerald Baldacchino, Charles Grech bhala eredi tad-defunt George Baldacchino, Charles Grech bhala eredi tad-defunt Emanuel Baldacchino, Charles Grech bhala eredi tad-defunt John M Baldacchino, Charles Grech bhala eredi tad-defunt Joseph Baldacchino, Carmen Chircop bhala eredi tad-defunt Emanuel Chircop, Mary Micallef bhala eredi tad-defunt Geo Micallef, Alfred Mallia bhala eredi tad-defunt Anthony Mallia, Carmelo Zammit bhala eredi tad-defunt Vincent Zammit, John Azzopardi bhala eredi tad-defunt Frans Azzopardi, Frances Azzopardi bhala eredi tad-defunt Carmelo Camilleri, Angela Briffa bhala eredi tad-defunt John Bartolo, Giorgina Briffa bhala eredi tad-defunt Michael Briffa, Grazio Galea bhala eredi tad-defunt Anthony Galea, Carmen Camilleri bhala eredi tad-defunt Joseph Camilleri, Emanuel Zammit bhala eredi tad-defunt Peter Frendo, Josephine Chetcuti bhala eredi tad-defunt Anthony Camilleri, Carmen Scerri bhala eredi tad-defunt Charles Scerri, Carmelo Magri bhala eredi tad-defunt John Magri, George Seguna bhala eredi tad-defunt Gerald Seguna, George Azzopardi bhala eredi tad-defunt Frans Azzopardi, Albert Cassar bhala eredi tad-defunt Joseph Cassar, Mario Bondin bhala eredi tad-defunt Joseph Bondin, Raymond Sammut bhala eredi tad-defunt Anthony Sammut, M. Assunta Abela bhala eredi tad-defunt Joseph Abela, Georgina Cassar bhala eredi tad-defunt George Cassar, Carmela Catania

**bhala eredi tad-defunt George Catania, Albert Cassar
bhala eredi tad-defunt Carmelo Cassar, Frances
Zammit bhala eredi tad-defunt John Zammit,
Josephine Mercieca bhala eredi tad-defunt Frans
Camilleri, Maria Rosa Borg bhala eredi tad-defunt
Joseph Borg, Anthony Micallef bhala eredi tad-defunt
John Micallef, Carmel Muscat bhala eredi tad-defunt
Joseph Muscat, Charles Falzon bhala eredi tad-defunt
Nazzareno Falzon, Paola Lia bhala eredi tad-defunt
Paul Lia, Carmel Spiteri bhala eredi tad-defunt George
Spiteri, George Cardona bhala eredi tad-defunt Joseph
Cardona, Mary Mifsud bhala eredi tad-defunt Joseph
Mifsud, Lorenzo Pace bhala eredi tad-defunt Spirione
Pace, Maria Sultana bhala eredi tad-defunt Michael
Sultana, Doris Mifsud bhala eredi tad-defunt Paul
Sammut, Giovanna Darmanin bhala eredi tad-defunt
Raphael Darmanin, Vitorina Hili bhala eredi tad-defunt
Gerald Hili, Saviour Borg bhala eredi tad-defunt
Gilardu Borg, Polly Azzopardi bhala eredi tad-defunt
Carmelo Grech, Doris Calleja bhala eredi tad-defunt
Spiru Ciappara, Guza Cassar bhala eredi tad-defunt
George Borg, Emanuela Attard bhala eredi tad-defunt
Carmenu Mifsud, Helen Agius bhala eredi tad-defunt
Michael Agius, Emanuela Bezzina bhala eredi tad-
defunt Philip Bezzina, Ludgarda Zammit bhala eredi
tad-defunt John Mary Zammit, Rose Cardona bhala
eredi tad-defunt Lawrence Fabri, Calcedon Azzopardi
bhala eredi tad-defunt George Azzopardi, Ruth Stellini
bhala eredi tad-defunt Angelo Caruana, Anthony
Camilleri k/a Briffa bhala eredi tad-defunt Paul
Camilleri, Francis Felice bhala eredi tad-defunt John
Mary Felice, Emanuel Barbara bhala eredi tad-defunt
Loreto Borg, Lorenza Briffa bhala eredi tad-defunt
Emanuel Vella, Catherine Aquilina bhala eredi tad-
defunt George Aquilina, Nazzareno Caruana bhala
eredi tad-defunt Rosario Caruana, Maria Dolores
Agius bhala eredi tad-defunt Francis Agius, Marta
Caruana bhala eredi tad-defunt Jos. Caruana, Tania
Mifsud bhala eredi tad-defunt Carmel Portelli, Paul
Azzopardi bhala eredi tad-defunt Anthony Caruana,
Salvina Cassar bhala eredi tad-defunt Carmelo
Mifsud, Salvina Cassar bhala eredi tad-defunt John M**

Mifsud, Gerald Fava bhala eredi tad-defunt Peter Paul Fava, George Cilia bhala eredi tad-defunt Joseph Cilia, Carmena Mifsud bhala eredi tad-defunt Carmelo Pace, Joseph Abela bhala eredi tad-defunt Frenc Abela, M'Carmen Spiteri bhala eredi tad-defunt Emanuel Spiteri, Agatha Debono bhala eredi tad-defunt Salvu Debono, Carmen Grima bhala eredi tad-defunt Anthony Muscat, Maria Chircop bhala eredi tad-defunt Joseph Chircop, Victor Spiteri bhala eredi tad-defunt Joseph Spiteri, Censina Spiteri bhala eredi tad-defunt Lawrence Buttigieg, Grace Vassallo bhala eredi tad-defunt John Vassallo, Giorgina Sammut bhala eredi tad-defunt Nazzareno Sammut, Carmena Borg bhala eredi tad-defunt Anthony Casha, Anthony Spiteri bhala eredi tad-defunt Emanuel Spiteri, Rosaria Taliana bhala eredi tad-defunt Nicholas Taliana, Maria Bezzina bhala eredi tad-defunt Carmelo Bezzina, Francis Cuschieri bhala eredi tad-defunt Joseph Conti, Giorgina Falzon bhala eredi tad-defunt Carmelo Falzon, Mario Caruana bhala eredi tad-defunt Emanuel Mifsud, Guza Ciappara bhala eredi tad-defunt Franco Ciappara, Alfred Caruana bhala eredi tad-defunt Paul Caruana, Antonia Agius bhala eredi tad-defunt Salvu Agius, Carmel Abela bhala eredi tad-defunt Pacifico Abela, Giovanna Aquilina bhala eredi tad-defunt Carmel Aquilina, Stella Vella bhala eredi tad-defunt Anthony Spiteri, Mary Caruana bhala eredi tad-defunt Marcel Caruana, Joseph Vella bhala eredi tad-defunt Ganni Vella, Zaren Borg bhala eredi tad-defunt Carmelo Borg, Raymond Portelli bhala eredi tad-defunt Fortunato Portelli, Bastjana Fava bhala eredi tad-defunt John M Fava, Angela Arapa bhala eredi tad-defunt George Arapa, Mary Apap bhala eredi tad-defunt John Apap, Maria Lia bhala eredi tad-defunt Joseph Sciberras, Leli Agius bhala eredi tad-defunt Francis Agius, Frans Caruana bhala eredi tad-defunt Francis Caruana, Martha Mifsud bhala mandatrici specjali ta' Victoria Mangion assenti bhala eredi tad-defunt George Scicluna, Mary Tabone bhala eredi tad-defunt Francis Tabone, Angelina Grech bhala eredi tad-defunt Mose Grech, Anthony Spiteri bhala eredi tad-defunt George Spiteri, John Calafato bhala eredi tad-defunt

Carmel Calafato, Francesca Saveria Valletta bhala eredi tad-defunt Anthony Valletta, Anna Grech bhala eredi tad-defunt George Zammit, Caterina Zammit bhala eredi tad-defunt Michael Zammit, Giovanna Grech bhala eredi tad-defunt John Grech, Victor Dingli bhala eredi tad-defunt Frans Dingli, Rita Agius bhala eredi tad-defunt Guzeppi Pace, Carmen Tabone bhala eredi tad-defunt Piju Tabone, Maria Bezzina bhala eredi tad-defunt Carmelo Bezzina, Emanuela Abela bhala eredi tad-defunt Carmelo Abela, Giovanna Vella bhala eredi tad-defunt Emanuel Vella, Vincent Camilleri bhala eredi tad-defunt Felic Camilleri, Malcolm Zerafa bhala eredi tad-defunt Alfred Zerafa, Ludgarda Borg bhala eredi tad-defunt George Borg, Saviour Vella bhala eredi tad-defunt Salvatore Vella, Martha Caruana bhala eredi tad-defunt Gamri Mangion, Carmel Darmanin bhala eredi tad-defunt Michael Darmanin, Guza Felice bhala eredi tad-defunt Emanuel Felice, Pawla Borg bhala eredi tad-defunt Carmelo Borg, Carmen Farrugia bhala eredi tad-defunt Joseph Farrugia, Catherine Fenech bhala eredi tad-defunt Francis Azzopardi, Frankie Portelli bhala eredi tad-defunt John Portelli, Doris Calleja bhala eredi tad-defunt Salvu Muscat, Victoria Fenech bhala eredi tad-defunt Karmnu Fenech, Concetta Debono bhala eredi tad-defunt Carmelo Debono, Lawrence Micallef bhala eredi tad-defunt Emanuel Micallef , Giorgina Falzon bhala eredi tad-defunt Carmelo Falzon, Carmelo Zammit bhala eredi tad-defunt Massimo Frendo, Rosaria Taliana bhala eredi tad-defunt Carmelo Taliana, Dolores Fenech bhala eredi tad-defunt George Fenech, Emanuela Vella bhala eredi tad-defunt Joseph Ellul, Mary Rose Magri bhala eredi tad-defunt Joseph Chircop, Victor Dingli bhala eredi tad-defunt John M. Spiteri, Maria Muscat bhala eredi tad-defunt Paul Muscat, Salvina Attard bhala eredi tad-defunt Angelo Portelli, Salvina Cutajar bhala eredi tad-defunt Joseph Cutajar, Maria Said bhala eredi tad-defunt Michael Said, Emanuela Said bhala eredi tad-defunt Peter Paul Said, Josephine Bonnici bhala eredi tad-defunt Nazzareno Bonnici, Guzeppa Baldacchino bhala eredi tad-defunt Angelo Baldacchino, Carmelo Ellul

bhala eredi tad-defunt Vincent Ellul, Joseph Ellul bhala eredi tad-defunt Carmenu Ellul, Maria Coleiro bhala eredi tad-defunt Frenc Borg, Carmen Azzopardi bhala eredi tad-defunt Salvatore Azzopardi, Guza Borg bhala eredi tad-defunt Rosario Bugeja, Joseph Catania bhala eredi tad-defunt Peter Catania, Mario Grixti bhala eredi tad-defunt Saviour Grixti, Cecilia Vella bhala eredi tad-defunt Joseph Vella, Gorg Mangion bhala eredi tad-defunt Anthony Mangion, Angelina Grech bhala eredi tad-defunt Moses Grech, Josephine Caruana bhala eredi tad-defunt Carmelo Camilleri, Joseph Muscat bhala eredi tad-defunt Joseph Muscat, Alfred Ciantar bhala eredi tad-defunt Emanuel Ciantar, Maria Dolores Scerri bhala eredi tad-defunt George Saliba, Carmen Chircop bhala eredi tad-defunt George Azzopardi

vs

Il-PRIM MINISTRU, il-Ministru għall-Kompetittività u l-Komunikazzjoni, u l-Awtorità Marittima ta' Malta

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fit-8 ta' Awissu, 2006, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, r-rikorrenti, lkoll bħala ex-ħaddiema tax-Xatt jew werrieta ta' ħaddiema bħal dawk li rtiraw mix-xogħol bejn l-1993 u l-2003, talbu rimedju f-dawl tad-diskriminazzjoni u taċ-ċaħda tat-tgawdija tal-possedimenti tagħhom għall-finijiet tal-artikoli 14 tal-Konvenzjoni għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali u tal-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-istess Konvenzjoni (aktar 'il quddiem imsejha l-“Konvenzjoni”), u dan billi fl-2003 kien sar tqassim ta' somma ta' “*gratuity*” meħuda mill-“*Pension and Contingency Fund*” (aktar 'il quddiem imsejha l-“PCF”) lil dawk il-ħaddiema tax-Xatt li rtiraw mix-xogħol wara l-bidu ta' Marzu ta' dik l-istess sena, u dwar kull sena li kienu ilhom hekk jaħdmu qabel irtiraw, imma ma ngħatatx lil dawk il-ħaddiema tax-Xatt (jew, f'każ li kienu diġa' mietu, lil qrabathom) li kienu rtiraw qabel l-1 ta' Marzu, 2003. Minbarra dan, ukoll, ir-rikorrenti jilmintaw li, b'seħħ mit-

tgassim tal-“*gratuity*” li sar fl-2003, tneħħa l-“*capping*”, jiġifieri l-oġġla somma li setgħet tingħata lil kull ħaddiem irtirat;

Rat id-degriet tagħha tal-10 ta' Awissu, 2006, li bih appuntat il-kawża għas-smiġ għall-14 ta' Awissu, 2006, sa liema jum, madankollu, ħadd mill-partijiet ma kien għadu ġie notifikat bl-atti tal-kawża jew imqar l-avviż tas-smiġ;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-Awtorita' Marittima ta' Malta fil-25 ta' Awissu, 2006, li biha u għar-raġunijiet li hija ssemmi, laqgħet għall-azzjoni tar-rikorrenti billi qalet (a) li ma kinitx il-kontradittori leġittima tal-azzjoni attriċi; (b) li r-rikorrenti ma eżawrewx ir-rimedji ordinarji disponibbli lilhom qabel ma ressqu din il-kawża kostituzzjonali; u (ċ), fil-mertu u bla ħsara għal dak li ngħad qabel, li hija la kisret xi jedd tar-rikorrenti dwar id-dritt ta' tgawdija tal-possedimenti tagħhom u lanqas diskriminat kontri hom b'xi mod;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-intimati Prim Ministru u Ministru tal-Kompetittività u Komunikazzjoni fil-5 ta' Settembru, 2006, li biha laqgħu għall-azzjoni attriċi billi qalu li (a) l-Prim Ministru għandu jinħareġ mill-kawża għaliex m'huwiex il-leġittimu kontradittur; (b) li l-azzjoni saret qabel waqtha għaliex ir-rikorrenti naqsu li jieħdu r-rimedji ordinarji li kellhom disponibbli għalihom fil-qrati ordinarji, b'mod partikolari fil-kamp legali amministrattiv; (ċ) li l-azzjoni saret ħażin, għaliex mis-sura li tressaq biha r-rikors promotur, ma tħarisx id-dispost tal-artikolu 186 tal-Kodiċi tal-Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, ladarba r-rikorrenti naqsu li jsemmu indirizz wieħed komuni li fih setgħu jkunu notifikati bl-atti ġudizzjarji matul il-kawża; (d) kien meħtieġ li jissejġu fil-kawża l-ħaddiema kollha li għadhom jaħdmu fix-Xatt, minħabba li huma jintlaqtu ħażin jekk kemm-il darba tar-rikorrenti kellha tintlaqa'; (e) fil-mertu, billi ma jista' jkun hemm l-ebda ksur tal-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni, ladarba l-flejjes li hemm fil-PCF ma jgħoddx bħala possediment tar-rikorrenti, u lanqas ma huma suġġetti għal xi jedd ta' proprjeta' tagħhom; u (f) li lanqas saret xi diskriminazzjoni

kontra xi hadd mir-rikorrenti ladarba ma kellhom l-ebda jedd għal aktar flus mill-imsemmi PCF;

Rat -degriet tagħha tas-17 ta' Ottubru, 2006, li bih ordnat li, qabel kull haġa oħra, ssir it-trattazzjoni tal-eċċezzjoni preliminari dwar jekk ir-rikorrenti nqadewx bir-rimedji ordinarji disponibbli lilhom qabel ressuq din il-kawża kostituzzjonali u jekk din il-Qorti għandhiex, għalhekk, tiegħaf milli tisma' l-kawża;

Semgħet il-provi mressqa mill-intimati dwar l-imsemmija eċċezzjoni;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-imsemmija eċċezzjoni;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat -degriet tagħha tas-7 ta' Frar, 2007, li bih halliet il-kawża għas-sentenza dwar din l-eċċezzjoni preliminari;

Ilkunsrat:

Illi din hija azzjoni dwar ilment ta' ksur ta' jedd fundamentali minhabba ċaħda ta' tgawdija ta' possediment u minhabba diskriminazzjoni. Ir-rikorrenti jgħidu li deċiżjoni meħuda mill-Gvern fl-2003 li biha bidlet il-kriterji li taħthom titqassam "*gratuity*" mill-fondi tal-PCF kienet tfigħet indh il fit-tgawdija ta' hwejjighom, minbarra li l-imsemmi bdil kien joħloq trattament differenti u diskriminatorju kontrihom meta mqabbel mat-trattament mogħti lil haddiema oħrajn tax-Xatt li, bħallhom, kienu rtiraw mix-xogħol, imma fi żmien differenti;

Illi, fost l-oħrajn, l-intimati qegħdin jgħidu li r-rikorrenti ma messhomx ressuq din il-kawża qabel ma jkun fittxew rimedji oħrajn "ordinarji" għall-ilmenti tagħhom. Huma jgħidu li r-rikorrenti kellhom rimedji oħrajn u ma haddhomx, u għalhekk ma jixraqx li issa jifftu kawża "kostituzzjonali". Fil-każ tal-lum, l-intimati jsemmu l-

azzjoni dwar s'tharriġ ta' għamil amministrattiv¹, u l-azzjoni rivendikatorja bħala r-“rimedji ordinarji” li jqisu li r-rikorrenti kellhom jew għad għandhom disponibbli għalihom²;

Illi l-Qorti qegħda tistharreġ din l-eċċezzjoni, għaliex, fiha hemm stedina biex din il-Qorti tagħzel li ma twettaqx is-setgħat kostituzzjonali tagħha skond ma jitlob l-artikolu 4(2) tal-Kapitolu 319 tal-ligijiet ta' Malta. Irid jingħad li r-rikorrenti qegħdin jallegaw ksur ta' jeddijietom taħt il-Konvenzjoni u mhux taħt il-Kostituzzjoni ta' Malta;

Illi, bħala fatti li joħorġu mil-atti tal-kawża u li huma rilevanti għall-istharriġ ta' din l-eċċezzjoni, jirriżulta li r-rikorrenti kollha huma jew impjegati tax-Xatt li llum irtiraw mix-xogħol, jew inkella qrafa jew werrieta ta' ħaddiema li kienu hekk irtiraw qabel mietu. M'huwiex kontestat li kollha kemm huma kienu, fi żmien jew ieħor, jibbenefikaw mill-Fond tal-Pensjoni u tal-Kontingenzi (kif inhu ufficjalment magħruf il-PCF) imwaqqaf bis-saħħa ta' Avviż Legali li daħal fis-seħħ fl-4 ta' April tal-1973³. Dan l-imsemmi Avviż Legali nħareġ bis-saħħa tal-artikoli 15A u 16 (illum rinumerati bħala l-artikoli 16 u 17) tal-Ordinanza tal-1962 dwar il-Ħaddiema tal-Port⁴. Fl-1993, l-Avviż Legali msemmi kien supplementat bl-Avviż Legali 90⁵ ta' dik is-sena. Jirriżulta⁶ li fl-1990 u l-1997, il-PCF għamlet żewġ ħlasijiet “*ex gratia*” mill-flejjes miżmuma fil-fondi tagħha lill-ħaddiema u/jew werrieta li kienu rtiraw. Fl-1998 il-Fond kien daħħal sistema ġdida li bih, fost l-oħrajn, iffissa l-ogħla somma aggragata li ħaddiem (jew werrieta tiegħu jistgħu jkunu eliġibbli għaliha) jista' jingħata taħt l-iskema fl-ammont ta' tmint elef lira Maltija (Lm 8,000). Fl-2003, il-kumitat qatagħha, “wara deliberazzjonijiet appożiti”, li jerġa' jibdel l-iskema billi, minflok ħalliet il-PCF kif kien qabel, bidlitu fi skema ta' investiment għall-ħaddiema. B'dan l-iskema, il-fondi dwar kull ħaddiem kienu investiti ma' assikuratur bil-ħsieb li, meta l-ħaddiem jirtira, jkollu (jew il-werrieta tiegħu, skond il-każ) pensjoni

¹ Art. 469A tal-Kap 12

² Ara Par 3.5 u 3.6 tar-Risposta tal-intimata MMA, f'pag. 20 tal-proċess. B'mod anqas dirett, l-intimati l-oħrajn jirreferu għall-istess rimedji, ara par 2 tar-Risposta tagħhom, f'pag. 28 tal-proċess

³ Dok “A”, f'pag. 38 sa 40 tal-proċess

⁴ Ord. XIV tal-1962 (Kap 171 tal-Ligijiet ta' Malta)

⁵ L.S. 171.02

⁶ Xhieda ta' Angelo Mallia 7.2.2007, f'pag. 42-5 tal-proċess

jew dñul ieñor xieraq. Dan l-iskema kien jgħodd għal dawk il-ħaddiema tax-Xatt li jkunu għadhom jaħdmu wara l-1 ta' Marzu, 2003, imma mhux għal dawk li rtiraw qabel. F'xi żmien (li ma gie speċifikat mill-ebda parti fil-kawża) matul l-2003, u bi tħaddim tal-aññar skema mfassal, reġa' sar tqassim ieñor ta' "*gratuity*" mill-assi tal-PCF, iżda r-rikorrenti tħallew barra minnu. Ir-rikorrenti rċevew ittra fit-18 ta' Jannar, 2006, li warrbet il-protesti li kien ilhom jagħmlu dwar l-ilment tagħhom. Il-kawża nfetħet f'Awissu tal-2006. B'dikjarazzjoni komuni li saret mill-avukati tal-partijiet waqt is-smiġħ tas-7 ta' Frar, 2007⁷, jirriżulta wkoll li r-rikorrenti ma kienu ressqu l-ebda kawża oħra quddiem il-Qrati dwar dan l-ilment tagħhom qabel ma fetħu din il-kawża⁸;

Illi dwar l-eċċezzjoni li din il-Qorti jmissha tagħzel li ma teżerċitax is-setgħat tagħha kostituzzjonali, l-intimati jgħu li qegħdin jistiednu lill-Qorti li tagħmel hekk għaliex ir-rikorrenti naqsu li jmexxu 'l quddiem kawża quddiem il-Qrati biex jieħdu rimedju dwar l-ilmenti tagħhom. Iżidu jgħidu li r-rimedju "ordinarju" kien disponibbli għar-rikorrenti u li tali rimedju kien (jew għadu) jikkonsisti f'għażla ta' aktar minn għamla ta' proċedura waħda;

Illi l-eżistenza ta' rimedju ieñor lill-parti li tressaq azzjoni ta' allegat ksur ta' jedd fundamentali taħt il-Kostituzzjoni jew taħt il-Konvenzjoni għandha tirriżulta lill-Qorti bħala **stat ta' fatt attwali u obbjettiv**, u d-diskrezzjoni li tista' twettaq il-Qorti biex ma teżerċitax is-setgħat tagħha "jekk tqis li jkun desiderabbli li hekk tagħmel" minħabba l-eżistenza ta' rimedju ieñor hija deċiżjoni fuq tali **stat ta' fatt**. Kemm hu hekk, huwa biss meta jew jekk jirriżulta lill-Qorti bħala fatt li (kien) jeżisti rimedju ieñor effettiv lir-rikorrent li l-Qorti tista' tiddelibera jekk għandhiex twarrab milli teżerċita s-setgħat tagħha li tisma' l-ilment imressaq quddiemha⁹. F'każ li ma jirriżultax li kien hemm rimedju ieñor xieraq, il-Qorti trid tieħu konjizzjoni tal-ilment, u f'każ

⁷ Paġ. 41 tal-proċess

⁸ Ghalkemm hemm hjiel li seta' tressaq Protest Gudizzjarju mir-rikorrenti, jekk wiehed jara li r-Rikors tagħhom jirreferi għalihom bħala "protestanti"

⁹ Ara Kost. 31.5.1999 fil-kawża fl-ismijiet *Żahra vs Awtorita' tal-Ippjanar* (Kollez. Vol: LXXXIII.i.179)

li kien hemm rimedju ieħor, il-Qorti xorta waħda jibqagħilha s-setgħa li tiddeċiedi li ma ċċiediex l-eżerċizzju tas-setgħa tagħha;

Illi ma jrid bl-ebda mod jintesa li d-diskrezzjoni li l-Qorti għandha f'dan ir-rigward trid titwettaq b'mod korrett u mmirata lejn l-iskop li l-leġislatur ried li jilħaq biha: jiġifieri, li filwaqt li ma jithallewx isiru kawżi kostituzzjonali bla bżonn, min-naħa l-oħra ma jiġrix li, minħabba tħaddim "liberali" tad-diskrezzjoni, persuna tinżamm milli tmexxi 'l quddiem azzjoni bħal din meta jkun jidher li l-każ huwa wieħed serju li jimplika t-telf jew tnaqqir ta' jedd fundamentali għal dik il-persuna. Kif ingħad b'għaqaq f'dan ir-rigward, din id-diskrezzjoni għandha dejjem tiġi wżata fl-aħjar interess tal-amministrazzjoni tal-gustizzja biex, min-naħa l-waħda, il-Qrati ta' indoli kostituzzjonali ma jsibux ma' wiċċhom kawżi li messhom jew setgħu tressqu quddiem Qrati oħrajn kompetenti jew li dwarhom messhom jew setgħu jitfitxxu rimedji oħrajn effettivi, u biex, min-naħa l-oħra, persuna ma tiġix imċaħħda mir-rimedji li għandha jedd tfittex taħt il-Kostituzzjoni jew taħt il-Kap 319 tal-Liġijiet ta' Malta¹⁰;

Illi meta jingħad li jkun hemm rimedju ieħor xieraq, dejjem ikun qiegħed jitfisser li tali rimedju jrid jitqies fid-dawl tal-ksur tal-jedd fundamentali li jkun qed jiġi allegat li nkiser jew li jkun mhedd li sejjer jinkiser: għandu jkun rimedju aċċessibbli, xieraq, effettiv u adegwat biex jindirizza l-ksur jew theddid ta' ksur lamentat¹¹. M'hemmx għalfejn li, biex jitqies bħala effettiv, ir-rimedju jintwera bħala wieħed li se' jagħti lir-rikorrent suċċess garantit, biżżejjed li jintwera li jkun wieħed li jista' jiġi segwit b'mod prattiku, effettiv u effikaċi¹²;

Illi, madankollu, l-eżistenza ta' rimedju ieħor trid titqies fiż-żmien tal-allegat ksur tal-jedd fundamentali li dwaru jitressaq l-ilment, u mhux fiż-żmien li jkun tressaq l-ilment

---

¹⁰ Kost. 27.2.2003 fil-kawża fl-ismijiet *John Sammut vs Awtorita' tal-Ippjanar et*

¹¹ Ara Kost 5.4.1991 fil-kawża fl-ismijiet *Vella vs Kummissarju tal-Pulizija et* (Kollez. Vol: LXXV.i.106)

¹² P.A. Kost. 9.3.1996 fil-kawża fl-ismijiet *Clifton Borġ vs Kummissarju tal-Pulizija* (mhix pubblikata)

kostituzzjonali jew konvenzjonali¹³. M'huwiex mogħti lil persuna l-benefiċċju li l-ewwel tħalli jgħaddi għalxejn iż-żmien li fih setgħet tiegħu r-rimedju għall-ksur tal-jedd tagħha, u mbagħad tressaq ilment kostituzzjonali jew konvenzjonali dwar l-istess ksur bħallikieku l-proċedura kostituzzjonali jew konvenzjonali kienet xi rimedju *in extremis* li wieħed jista' jirrikorri għalih biex isewwi żball jew nuqqas li ma messux twettaq qabel¹⁴;

Illi f'għadd ta' sentenzi mogħtijin f'dawn l-aħħar snin mill-Qorti Kostituzzjonali, ġew stabiliti prinċipji li għandhom jiġu segwiti minn Qorti biex tqis jekk huwiex minnu li r-rikorrent kellu għad-dispożizzjoni tiegħu rimedju alternattiv effettiv. Fost dawn il-prinċipji wieħed isib li (a) meta jidher ċar li jeżistu meżzi ordinarji disponibbli għar-rikorrent biex jikseb rimedju għall-ilment tiegħu, ir-rikorrent għandu jirrikorri għal tali meżzi qabel ma jirrikorri għar-rimedju kostituzzjonali, u huwa biss wara li jkun fittex dawk il-meżzi jew wara li jidher li dawk il-meżzi ma jkunux effettivament disponibbli li għandu jintuża r-rimedju kostituzzjonali; (b) li d-diskrezzjoni li tuża l-Qorti biex tqis jekk għandhiex twettaq is-setgħat tagħha li tisma' kawża ta' natura kostituzzjonali għandha torbot, sakemm ma tingiebx xi raġuni serja u gravi ta' illegalita', ingustizzja jew żball manifest fl-użu tagħha; (ċ) m'hemm l-ebda kriterju stabilit minn qabel dwar l-użu tal-imsemmija diskrezzjoni, billi kull każ jeħtieġ jiġi mistħarreġ fuq iċ-ċirkostanzi tiegħu; (d) in-nuqqas waħdu ta' teħid ta' meżzi ordinarji mir-rikorrent m'huwiex raġuni biżżejjed biex Qorti ta' xejra kostituzzjonali taqtagħha li ma tużax is-setgħat tagħha li tisma' l-ilment, jekk jintwera li l-imsemmija meżzi ma kinux tajbin biex jagħtu rimedju sħiħ lir-rikorrent għall-ilment tiegħu; (e) in-nuqqas ta' teħid ta' rimedju ordinarju – ukoll jekk sata' kien għal kollox effettiv biex jindirizza l-ilment tar-rikorrent - minħabba l-imġiba ta' ħaddieħor m'għandux ikun raġuni biex il-Qorti twarrab is-setgħat tagħha li tisma' l-ilment kostituzzjonali tar-rikorrent¹⁵; (f) l-eżerċizzju minn Qorti (tal-ewwel grad) tad-diskrezzjoni tagħha bla ma tistħarreġ il-materja neċessarja li fuqha tali diskrezzjoni

¹³ Kost.9.10.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Paul McKay vs Kummissarju tal-Pulizija et*

¹⁴ Ara Kost. 25.6.1999 fil-kawża fl-ismijiet *Spiteri vs Chairman Awtorita' tal-Ippjanar et* (Kollez. Vol: LXXXIII.i.201)

¹⁵ P.A. (Kost.) VDG 9.2.2000 fil-kawża fl-ismijiet *Victor Bonavia vs L-Awtorita' tal-Ippjanar et*

għandha titwettaq, jagħti lil Qorti tat-tieni grad is-setgħa li titwarrab dik id-diskrezzjoni¹⁶; u (ġ) meta r-rimedju jaqa' fil-kompetenza ta' organu ieħor jew meta s-smiġħ tal-ilment tar-rikorrent se' jwassal biex l-indaġni ġudizzjarja u l-proċess l-ieħor tas-smiġħ tar-rimedju ordinarju jkunu duplikazzjoni ta' xulxin, il-Qorti kostituzzjonali għandha ttendi lejn ir-rifjut li tuża s-setgħat tagħha kostituzzjonali, sakemm l-indaġni ġudizzjarja tal-każ ma tkunx, min-natura tagħha, ixxaqleb iżjed lejn kwestjoni kostituzzjonali¹⁷;

Illi d-diskrezzjoni li l-Qorti tagħżel li tiegħu jekk twettaqx jew le s-setgħat tagħha kostituzzjonali biex tisma' kawża għandha tiġi eżerċitata bi prudenza, b'mod li fejn jidher li hemm jew sejjer ikun hemm ksur serju ta' drittijiet fundamentali, l-Qorti xxaqleb lejn it-twettiq ta' dawk is-setgħat¹⁸. Irid dejjem jitqies li din id-diskrezzjoni għandha dejjem tiġi wżata fl-aħjar amministrazzjoni tal-ġustizzja u toħloq bilanċ biex, mill-banda l-waħda, twaqqaf lil min jipprova jabbuża mill-proċess kostituzzjonali, u mill-banda l-oħra żżomm milli jiġi maħluq xkiel bla bżonn lil min ġenwinament ifittex rimedju kostituzzjonali¹⁹;

Illi fil-każ tal-lum, l-intimati jindikaw li r-rikorrenti jistgħu (u messhom) iressqu l-ilment tagħhom quddiem il-Qorti fis-sura ta' azzjoni għal sħarriġ dwar għamil amministrattiv jew ukoll fis-sura ta' azzjoni rivendikatorja. Min-naħa tagħhom, ir-rikorrenti jistgħu li l-azzjoni tagħhom tal-lum kienet it-triq waħdanija li kellhom biex jirribattu l-ħsara li ġarrbu bit-twettiq tal-iskema l-ġdid tal-PCF;

Illi l-Qorti, bla ma ttawwal wisq fuq il-kwestjoni, qegħda tqis li fejn ir-rimedju "ordinarju" li jissemma jkun azzjoni għal sħarriġ dwar għamil amministrattiv, wieħed irid joqgħod b'seba' għajnejn qabel jaċċettah bħala alternativa għar-rimedju "kstituzzjonali" jew "konvenzjonali", u dan għaliex huwa meqjus li r-rimedji li jistgħu jingħataw taħt l-

¹⁶ Ara Kost. 7.3.1994 fil-kawża fl-ismijiet *Vella vs Bannister et* (Kollez. Vol: LXXVIII.i.48) u Kost. 12.12.2002 fil-kawża fl-ismijiet *Visual & Sound Communications Ltd. vs Il-Kummissarju tal-Pulizija et*

¹⁷ P.A. Kost 29.10.1993 fil-kawża fl-ismijiet *Martin Gaffarena vs Kummissarju tal-Pulizija* (mhix pubblikata)

¹⁸ Kost. 14.5.2004 fil-kawża fl-ismijiet *Dav Axiaq vs Awtorita' Dwar it-Trasport Pubbliku*

¹⁹ Kost. 31.10.2003 fil-kawża fl-ismijiet *Mediterranean Film Studios Limited vs Korporazzjoni għall-Iżvilupp ta' Malta et*

artikolu 469A huma x'aktarx limitati. Il-kejl determinanti dwar l-aċċettabilità ta' rimedju b'hal dak jibqa' dejjem dak ta' kemm huwa effettiv ir-rimedju li jista' jingħata. Għalhekk, kien hemm każijiet fejn ir-rimedju amministrattiv tqies b'hal wieħed li jindirizza sewwa l-ilment imressaq mir-rikorrent (ukoll fejn l-allegazzjoni kienet ta' ksur ta' jedd "konvenzjonali")²⁰ (u għalhekk jiġġustifika li l-Qorti "kostituzzjonali" tagħzel li ma twettaqx is-setgħat tagħha straordinarji), imma kien hemm każijiet oħrajn ukoll fejn tali rimedju ma tqiesx b'hal wieħed effettiv²¹;

Illi fil-każ li għandna quddiemna, l-ilment tar-rikorrenti huwa wieħed ta' allegat ksur "kostituzzjonali", madankollu immirat biex jattakka **t-tħaddim ta' skema** li biha r-rikorrenti jgħidu li se jrin u qegħdin iġarrbu ħsara. L-azzjoni mhix qegħda titlob it-tħassir ta' xi liġi jew ta' xi provvediment b'saħħa ta' liġi. Kemm hu hekk, huma jilmintaw minn sitwazzjoni li nholqot minn deċiżjoni jew għamil amministrattiv meħud minn awtorità pubblika, u qegħdin jindikaw li jridu li tittieħed deċiżjoni li terġa' tibdel l-iskema mfassal fl-2003. Fil-fehma tal-Qorti, il-parametri ta' kwestjoni b'hal din jaqgħu sewwasew taħt ir-rimedju li jista' jingħata b'azzjoni mistħoqqa ta' s'tħarriġ ġudizzjarju;

Illi meta l-Qorti tiġi biex tapplika l-prinċipji hawn fuq imfissra għall-każ li għandha quddiemha ssib li allura hemm raġunijiet tajbin biżżejjed biex tagħzel li ma twettaqx is-setgħat speċjali tagħha fil-kompetenza kostituzzjonali jew konvenzjonali tagħha u dan fid-dawl tal-fatt li r-rikorrenti naqsu li jieħdu r-rimedji l-oħra li kellhom disponibbli għalihom qabel irrikorrew għall-azzjoni kostituzzjonali;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tilqa' l-eċċezzjoni proċedurali tal-intimati u tiddikjara li r-rikorrenti naqsu li jieħdu rimedji ġudizzjarji oħrajn xierqa biex jistħarrġu l-ilmenti tagħhom u jħarsu jeddijiethom, u għalhekk tagħzel li ma twettaqx is-setgħat tagħha

²⁰ Ara, per eżempju, Kost. 2.11.2001 fil-kawża fl-ismijiet *Emanuel Ċiantar vs Kummissarju tal-Pulizija*

²¹ Ara, per eżempju, Kost. 14.5.2004 fil-kawża fl-ismijiet *Dav Axiaq vs Awtorità tat-Trasport Pubbliku*

Kopja Informali ta' Sentenza

kostituzzjonali jew konvenzjonali, u teħles lill-intimati milli jibqgħu fil-kawża, bl-**ispejjeż jibqgħu bla taxxa** bejn il-partijiet.

Moqrija

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----